

Assen, 1 februari 2024
Ons kenmerk 1000537

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (HIERNA WNB)

Ontheffinghouder : Actium
Activiteit : Sloop 23 woningen en nieuwbouw 21 woningen
Locatie : Nansenstraat 4-18 en 5-33 in Assen

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf 1 februari 2024 tot en met 1 februari 2027.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan Actium voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.1 van de Wnb voor de huismus (*Passer domesticus*) waar het gaat om:
  - lid 2: het opzettelijk beschadigen of vernielen van nesten, rustplaatsen of eieren;
  - lid 4: het opzettelijk storen welke van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.
- artikel 3.5 van de Wnb voor de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) waar het gaat om:
  - lid 2: het opzettelijk verstoren;
  - lid 4: het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen.

Aangezien de aanvraag is ingediend voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Omgevingswet en de aanvraag voor inwerkingtreding van de Omgevingswet is bevestigd, is op grond van het overgangsrecht zoals opgenomen in artikel 4.3, aanhef en onder a van de Invoeringswet Omgevingswet, de Wnb van toepassing tot ons besluit op de aanvraag onherroepelijk is.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soorten verleend.
- 1.2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden behorend bij dit besluit.
- 1.3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- 1.5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

- 1.6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum van aanvang van de werkzaamheden bekend is, doch uiterlijk zeven dagen van tevoren, hiervan melding te maken bij de provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.7. Bij de melding hoort eveneens te worden aangegeven welk ecologisch adviesbureau de ecologische begeleiding biedt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden en het meest actuele ecologisch werkprotocol mee te zenden. Indien er tussentijds wordt gekozen om met een ander ecologisch adviesbureau door te gaan, dan dient dit schriftelijk gemeld te worden aan het bevoegd gezag middels vth@drenthe.nl, onder vermelding van het kenmerk van het besluit.
- 1.8. Er dient gewerkt te worden zoals beschreven in het Activiteitenplan Wet natuurbescherming Nansenstraat Assen (Nansenstraat 4-18 en 5-33) d.d. 17 januari 2024 met kenmerk 20222033, door ATKB (hierna Activiteitenplan), behorend bij dit besluit.
- 1.9. Kleine wijzigingen in de uitvoering van het project en de hieronder genoemde voorschriften kunnen doorgevoerd worden na afstemming met de ecologisch deskundige én in overleg met het bevoegd gezag. Deze wijzigingen dienen minimaal ecologisch gelijkwaardig te zijn aan de voorgestelde werkwijze behorend bij de aanvraag.
- 1.10. De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient te allen tijde op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name bij de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.
- 1.11. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden van alle ecologische handelingen. Uit dit logboek dient duidelijk naar voren te komen wanneer en op welke ecologische wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek wordt op verzoek getoond aan het bevoegd gezag. Tevens dient het ecologisch logboek direct na afronding van de werkzaamheden onder vermelding van het kenmerk van het besluit te worden verstuurd naar het bevoegd gezag via vth@drenthe.nl.

2. Soort specifieke voorschriften

Huismus

- 2.1. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de huismus. De meest kwetsbare periode (voortplantingsperiode) loopt globaal van 1 maart t/m 31 augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. Daarnaast is de huismus kwetsbaar tijdens een vorstperiode. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van de huismus.
- 2.2. De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal 34 tijdelijke nestkasten, geschikt voor de huismus aan te bieden, conform paragraaf 6.2, tabel 7 en figuur 7 van het Activiteitenplan, met inachtnaam van de gewenningsperiode (drie maanden) voor de soort.
- 2.3. Deze tijdelijke nestkasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente nestplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de huismus. Verwijdering van deze tijdelijk kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de meest kwetsbare periodes zoals omschreven in voorschrift 2.1, dan wel binnen de kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn.
- 2.4. Voorafgaand aan de werkzaamheden dienen, buiten de broedperiode van de huismus, de oorspronkelijke nestplaatsen natuurvrij gemaakt te worden onder begeleiding van/door een ecologisch deskundige. Dit dient uitgevoerd te worden conform paragraaf 6.4 van het Activiteitenplan. Er dient voorkomen te worden dat nestplaatsen onnodig ongeschikt gemaakt

worden omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode plaatsvinden. Uitstel van uitvoering van de werkzaamheden moet ook uitstel van natuurvrij maken betekenen.

- 2.5. Minimaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen huismussen onder het dak van de te slopen woningen meer aanwezig zijn. Wanneer dit wel het geval is, moeten de werkzaamheden worden uitgesteld totdat de huismus uit zichzelf is vertrokken.
- 2.6. De ontheffinghouder dient voor de permanente situatie het dak aan beide zijde van de nieuwe woningblokken toegankelijk te maken voor de huismus. Dit kan door de eventueel toe te passen vogelschroot verhoogd aan te brengen (minimaal op de 3de panlat of hoger), conform paragraaf 6.2.2. van het Activiteitenplan.
- 2.7. Er dienen maatregelen getroffen te worden om in de permanente situatie te kunnen spreken van kwalitatief voldoende leefgebied voor de huismus. Hiervoor dienen minimaal:
  - 2.7.1. inheemse hagen aan de voorzijde van alle nieuw te bouwen woningen te worden geplant (hoogte min. 80 cm);
  - 2.7.2. hedraschermen aan de achterzijde van alle nieuw te bouwen woningen te worden geplaatst (hoogte 150 cm);
  - 2.7.3. inheemse (kleine) bomen aangeplant te worden. Aangezien dit plan niet is uitgewerkt dient het beplantingsplan onderdeel uit te maken van het ecologisch werkprotocol.
- 2.8. Zowel de tijdelijke als permanente voorzieningen voor de huismus dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de huismus en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

Gewone dwergvleermuis

- 2.9. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis. Gezien de functie (paarverblijfplaats) die de woningen hebben voor de gewone dwergvleermuis is de (meest) kwetsbare periode de paarperiode, welke globaal loopt van half augustus t/m half oktober. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.
- 2.10. De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal vier tijdelijke vleermuiskasten, geschikt voor de gewone dwergvleermuis als paarverblijfplaats aan te bieden, conform het paragraaf 6.3.1. van het Activiteitenplan.
- 2.11. Er dient bij het plaatsen van de tijdelijke vleermuiskasten een gewenningsperiode in acht genomen te worden van minimaal zes maanden, waardoor de gewone dwergvleermuis in staat is om de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren.
- 2.12. Deze kasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de gewone dwergvleermuis. Verwijdering van deze tijdelijk kasten mag na deze periode alleen geschieden binnen de actieve periode van de gewone dwergvleermuis, dan wel binnen deze kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn.
- 2.13. Tenminste drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden, bij voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden en binnen de actieve periode, dienen de woningen natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in paragraaf 6.4 van het Activiteitenplan en

moet onder ecologische begeleiding worden uitgevoerd. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van chemische middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van porschuim.

- 2.14. Bij het natuurvrij maken dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis. Tevens dient er voorkomen te worden dat verblijfplaatsen onnodig natuurvrij gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode(s) plaatsvinden. Uitstel van de werkzaamheden dient ook uitstel van natuurvrij maken te betekenen.
- 2.15. Voorafgaand aan de werkzaamheden maar na het natuurvrij maken dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen gewone dwergvleermuizen in de woningen meer aanwezig zijn. Wanneer dit niet met zekerheid kan worden vastgesteld, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.13 t/m 2.15 worden herhaald.
- 2.16. De ontheffinghouder dient voor de permanente situatie minimaal vier inbouwkasten (van het type VMPM2 van Unitura of kwalitatief vergelijkbaar), geschikt voor de gewone dwergvleermuis aan te bieden, conform paragraaf 6.3.2. van het Activiteitenplan.
- 2.17. Zowel de tijdelijke als permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dienen geplaatst te worden conform het meest actuele Kennisdocument van BIJ12 voor de gewone dwergvleermuis en/of op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige.

Laatvlieger

- 2.18. De ontheffinghouder dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de kwetsbare periodes van de laatvlieger. Gezien het gebruik van het gebouw als zomerverblijfplaats loopt de kwetsbare periode globaal van april t/m oktober. Afhankelijk van het seizoen en de klimatologische omstandigheden kan deze periode langer of korter zijn. De periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient daarom afgestemd te worden met een ecologisch deskundige op het gebied van voornoemde soort.
- 2.19. De ontheffinghouder dient, voorafgaand aan de werkzaamheden, minimaal vier tijdelijke grote vleermuiskraamkasten (Vivara Pro VK SK 03 of kwalitatief vergelijkbaar), potentieel geschikt als zomerverblijfplaats voor de laatvlieger aan te bieden, conform paragraaf 6.3.1. van het Activiteitenplan.
- 2.20. Er dient bij het plaatsen van de vleermuiskasten een gewenningsperiode in acht genomen te worden van minimaal drie maanden (waarbij alleen de maanden april tot en met oktober meetellen), waardoor de laatvlieger in staat is om de nieuwe verblijfplaatsen te lokaliseren, gezien dit het actieve seizoen van de diersoort betreft.
- 2.21. Deze kasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente verblijfplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de laatvlieger. Verwijdering van deze tijdelijk kasten mag na deze periode alleen geschieden buiten de inactieve periode van de laatvlieger, dan wel binnen deze kwetsbare periode als door een ecologisch deskundige is vastgesteld dat de kasten niet in gebruik zijn.
- 2.22. Tenminste drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden, bij voor vleermuizen gunstige weersomstandigheden en binnen de actieve periode, dienen de woningen natuurvrij gemaakt te worden, zodat er geen verstoring plaatsvindt tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Dit dient uitgevoerd te worden conform het gestelde in paragraaf 6.4 van het Activiteitenplan en moet onder ecologische begeleiding worden uitgevoerd. Bij het natuurvrij maken dient geen gebruik gemaakt te worden van chemische middelen welke de gezondheid van de dieren kunnen schaden, zoals het gebruik van porschuim.

- 2.23. Bij het natuurvrij maken, omschreven in voorschrift 2.22, dient rekening gehouden te worden met de kwetsbare periode van de laatvlieger. Tevens dient er voorkomen te worden dat verblijfplaatsen onnodig natuurvrij gemaakt worden, omdat de werkzaamheden pas na de betreffende kwetsbare periode(s) plaatsvinden. Uitstel van de werkzaamheden dient ook uitstel van natuurvrij maken te betekenen.
- 2.24. Voorafgaand aan de werkzaamheden maar na het natuurvrij maken dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen laatvliegers meer in de woningen aanwezig zijn. Wanneer dit niet met zekerheid kan worden vastgesteld, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.22 t/m 2.24 worden herhaald.
- 2.25. De ontheffinghouder dient voor de permanente situatie twee dakzijden van zes kopgevels van de nieuwe woningblokken geschikt te maken voor de laatvlieger. Dit dient uitgevoerd te worden door het dakvlak toegankelijk te maken door het toe passen van uitstekende gevelpannen. Op deze manier ontstaat er een ruimte aan weerszijde van het dak van minimaal 1,5 meter breed, over de gehele hoogte van het dakvlak. Dit dient uitgevoerd te worden conform paragraaf 6.3.3. en figuur 10 van het Activiteitenplan.

3. Overige voorschriften

- 3.1. Een ecologisch deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend, dient tenminste aanwezig en/of betrokken te zijn tijdens de volgende momenten:
  - 3.1.1. bij het natuurvrij maken, voorafgaand aan de werkzaamheden;
  - 3.1.2. bij de controle of het natuurvrij maken succesvol is uitgevoerd, voorafgaand aan de werkzaamheden;
  - 3.1.3. tijdens het aanbrengen/ realiseren van de alternatieve verblijfplaatsen op geschikte locaties (en ook het geschikt maken van de daken voor de laatvlieger);
  - 3.1.4. voorafgaand aan het vellen van bomen en/of het verwijderen van begroeiing;
  - 3.1.5. bij het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de soorten;
  - 3.1.6. bij het opstellen van het beplantingsplan van de tuinen van de nieuwbouw.
- 3.2. Bovenstaande momenten worden beschreven in het ecologisch logboek door de ecologisch deskundige.

4. Zorgplicht

- 4.1. De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die kunnen leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten, zoals het verwijderen van bosschages en bomen of kunstmatige lichtverstoring, dienen achterwege gelaten te worden of zo uitgevoerd te worden dat de effecten tot het minimum worden beperkt.
- 4.2. In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met het broedseizoen van alle vogelsoorten. De werkzaamheden dienen zoveel als mogelijk uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen. Indien dit niet mogelijk is, dient een ecologisch deskundige voorafgaand aan de werkzaamheden het plangebied te controleren op in gebruik zijnde nesten.

Indien er in gebruik zijnde nesten worden aangetroffen, worden de werkzaamheden uitgesteld tot na het broedseizoen van die betreffende vogelsoort. Het plangebied dient hiervoor te worden vrijgegeven door de ecologisch deskundige.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- Actium (digitaal);
- ATKB (digitaal);
- het College van Burgemeester en Wethouders van Assen (digitaal).

Ontheffingstermijn

Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. Om onnodige vertraging van het traject te voorkomen wordt in dat geval geadviseerd om minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen.

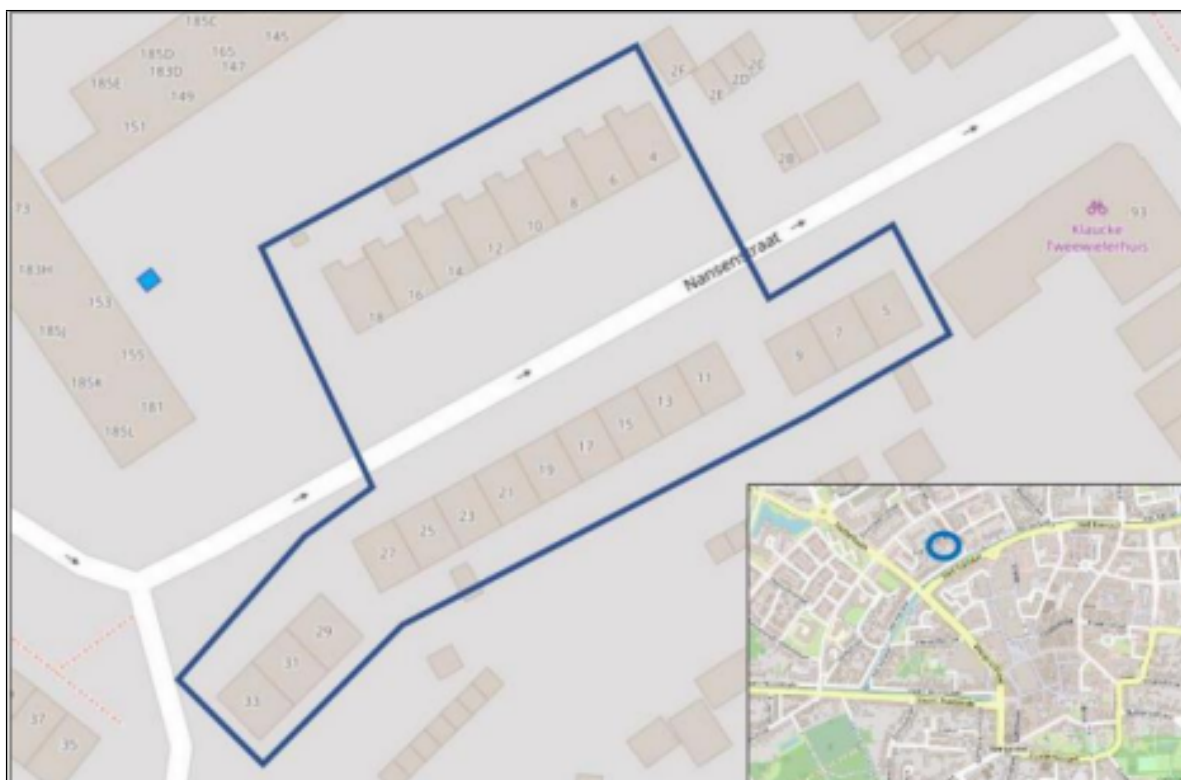
Bezwaar

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan, hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 8 november 2023 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van ATKB namens Actium (hierna ontheffinghouder). De aanvraag heeft betrekking op het slopen van 23 woningen aan de Nansenstraat (4-18 en 5-33) in Assen en nieuwbouw van 21 nieuwe woningen. De ontheffinghouder heeft ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 lid 2 en 4 van de Wnb voor de huismus en in artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wnb voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Figuur 1

Figuur 1: Plangebied en ligging plangebied binnen centrum van Assen (bron: Activiteitenplan)

2. Wettelijk kader

De diverse aangetroffen diersoorten binnen het plangebied worden beschermend volgens diverse beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming.

2.1 Vogelrichtlijn

De huismus is een beschermde inheemse vogelsoort als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.1 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.1 lid 1 van de Wnb is het verboden om opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is het verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

Het nest van een vogel, zoals bedoeld in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is de plaats die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en het grootbrengen van de jongen, voor zover het geen nestvlinder betreft. Ook de inhoud en de functionele omgeving van het nest dient te worden beschermd voor zover het broedsucces hiervan afhankelijk is. Artikel 3.1 lid 2 van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. Nesten van de huismus zijn daarnaast op basis van vaste jurisprudentie en de Beleidsregels Wet natuurbescherming provincie Drenthe bovendien jaarrond beschermd. Dit houdt in dat ook buiten het broedseizoen de nesten beschermd zijn en niet mogen worden vernield of weggehaald.

Op grond van artikel 3.1 lid 4 van de Wnb is het daarnaast verboden om vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.

2.2 *Habitatrichtlijn*

De gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn beschermde inheemse zoogdiersoorten als bedoeld in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn bijlage II van het verdrag van Bern en zijn zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 1 van de Wnb is het verboden om in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a bij de Habitatrichtlijn bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage 1 bij het Verdrag van Bonn in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voorplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen o.a. kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven, alsmede essentiële foerageergebieden en vliegroutes leidend naar deze verblijfplaatsen. Voornoemde is van vitaal belang voor een gunstige staat van instandhouding van de vleermuizen. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

Naast artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is ontheffing aangevraagd voor artikel 3.5 lid 2 van de Wnb. Gelet op de werkzaamheden valt niet uit te sluiten dat er sprake is van mogelijke, opzettelijke verstoring van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Om die reden is ontheffing van de verbodsbepaling in artikel 3.5 lid 2 van de Wnb eveneens noodzakelijk.

2.3 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

3. **De situatie**

Actium heeft het voornemen om vier woningblokken gelegen aan de Nansenstraat 4-18 (even) en 5-33 (oneven) in Assen te slopen ten behoeve van nieuwbouw. Uit ecologisch onderzoek blijkt dat er nesten van de huismus, een zomerverblijfplaats van de laatvlieger en een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen in de te slopen gebouwen. Door de voorgenomen werkzaamheden worden deze nesten en verblijfplaatsen aangetast. Hierdoor is ontheffing in het kader van de Wnb noodzakelijk voor uitvoering van de werkzaamheden.

3.1 Uitgevoerd onderzoek

Voor het bepalen van de mogelijke effecten van de geplande werkzaamheden is het noodzakelijk te weten welke beschermde soorten aanwezig zijn en kunnen zijn, in en in de omgeving van het projectgebied. Hiervoor is een ecologische quickscan uitgevoerd die bestond uit een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Het bronnenonderzoek bestond uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, november 2022) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten flora en fauna. Hiervoor zijn de meest actuele en relevante bronnen geraadpleegd. Op 10 november 2022 is een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van ATKB. Tijdens dit veldbezoek is een beoordeling gemaakt van het plangebied als (potentieel) geschikt leefgebied voor beschermde flora en fauna. Ook zijn de waargenomen beschermde soorten genoteerd en is gelet op sporen hiervan; zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige nesten en verblijfplaatsen.

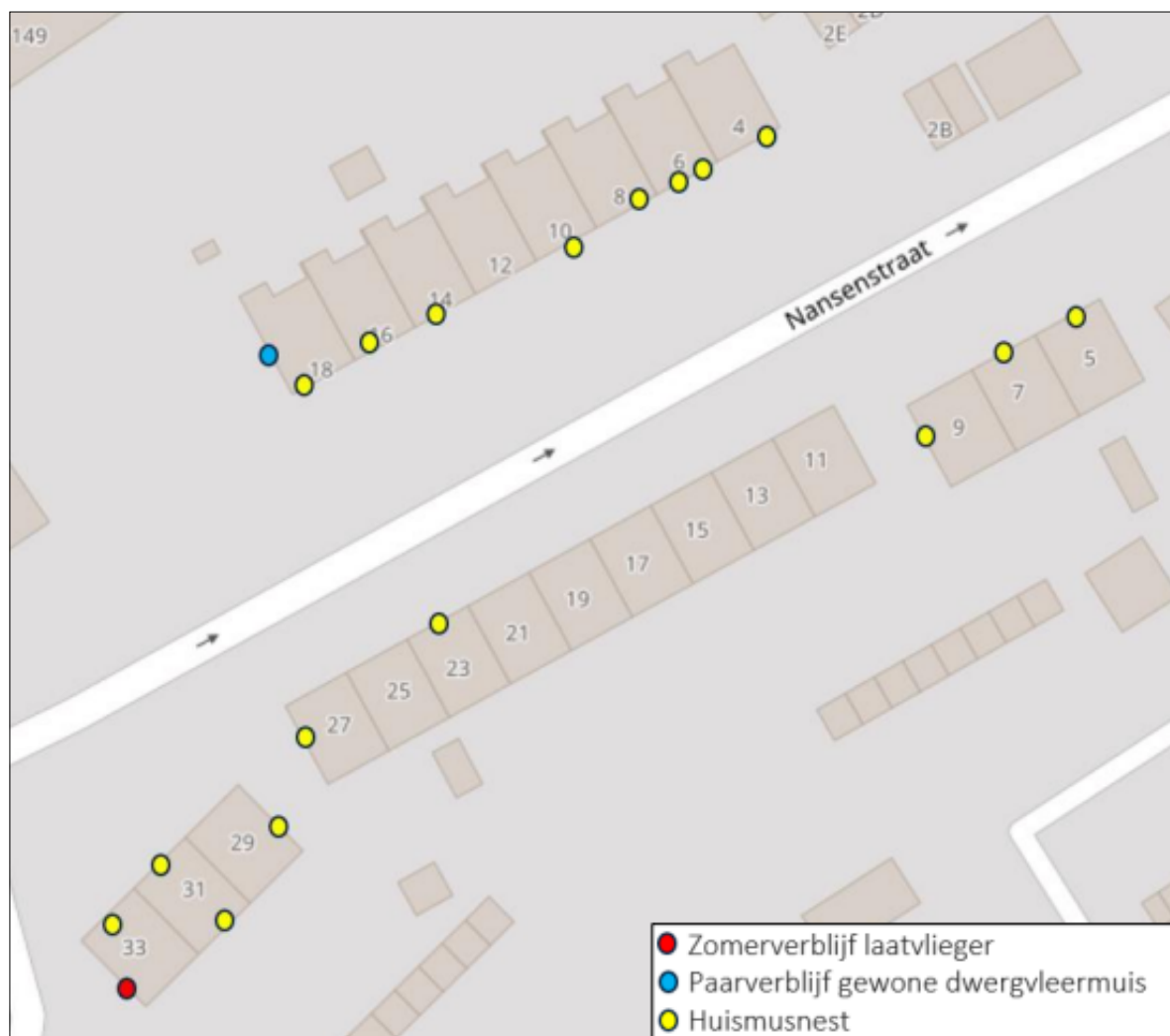
Op basis van de quickscan zijn met betrekking tot de aanwezigheid van beschermde flora en fauna de volgende conclusies te trekken:

- In en rond het projectgebied zijn zeer waarschijnlijk jaarrond beschermde nesten aanwezig van huismussen;
- In en rond het projectgebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor gierzwaluwen;
- In en rond het projectgebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor categorie 5-soorten zoals onder andere spreeuw en gekraagde roodstaart;
- In en rond het projectgebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor algemene broedvogels zoals bijvoorbeeld de merel en mezensoorten;
- In tenminste één te slopen woning is een verblijfplaats van gewone dwergvleermuis zeker;
- Ook de overige te slopen woningen zijn geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen;
- De te slopen woningen zijn geschikt als verblijfplaats voor steenmarter;
- De tuinen bevatten mogelijk leef- en overwinteringsgebied van Alpenwatersalamanders;
- In en rond het projectgebied komen verder een aantal nationaal beschermde soorten voor, namelijk de egel, bosmuis en huisspitsmuis. Voor deze andere soorten geldt dat ze allemaal zijn opgenomen in bijlage 5 van de provinciale verordening, zodat voor deze soorten een vrijstelling geldt, maar wel de zorgplicht geldt.

Het nader onderzoek is gefocussed op bovenstaande punten uit de ecologische quickscan en uitgevoerd volgens recente soortspecifieke kennisdocumenten van BIJ12 (huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis), het vleermuisprotocol (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) en soortinventarisatieprotocollen van het Netwerk Groene Bureaus (alpenwatersalamander). Voor de steenmarter en broedvogels bestaan geen standaard protocollen of kennisdocumenten en is derhalve uitgevoerd op basis van expert judgement van de ecologisch deskundige. De onderzoeksmethoden staan per soort(groep) beschreven in hoofdstuk 3 van het rapport 'nader onderzoek Nansenstraat in Assen' van 11 november 2023.

Uit het nader onderzoek bleek dat er bij uitvoering van de werkzaamheden effecten zijn te verwachten op de huismus, de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger, broedvogels en enkele vrijgestelde algemene diersoorten. Effecten op overige onder de Wnb beschermde soorten konden worden uitgesloten. Voor de algemene vrijgestelde soorten geldt een vrijstelling, hier moet enkel rekening gehouden worden met de zorgplicht van de Wnb (artikel 1.11). Het effect op broedvogels wordt volledig gemitigeerd door werkzaamheden met mogelijke effecten op broedvogels en hun broedsels buiten het broedseizoen uit te voeren.

Figuur 2 geeft een samenvatting van de aangetroffen verblijfplaatsen van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Figuur 2: Aangetroffen verblijfplaatsen van de laatvlieger, de gewone dwergvleermuis en de huismus (bron: Activiteitenplan)

Door de sloop van de bestaande woningen aan de Nansenstraat gaan nesten van de huismus en verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger verloren. Daarnaast is er mogelijk sprake van versterking van deze drie soorten. Tevens gaat er essentieel leefgebied van de huismus verloren. Om deze redenen is er een ontheffing van de Wnb aangevraagd.

3.2 Tijdelijke compensatie

Om de tijd te overbruggen tussen het moment van slopen en het opleveren van de nieuwbouw en daarmee de nieuwe voorzieningen voor de huismus, de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis is tijdelijke mitigatie nodig. Zo zitten de soorten op geen moment zonder verblijfplaats.

Huismus

Voor de aangetroffen 17 nesten van de huismus zijn 34 alternatieve tijdelijke nestplekken nodig. In mei 2023 zijn onder een worstcase inschatting reeds 10 gierzwaluwkasten opgehangen rondom het plangebied. Omdat er geen gierzwaluwen zijn vastgesteld, mogen deze kasten gebruikt worden ter tijdelijke mitigatie van de huismus. In aanvulling zijn in september 2023 24 huismuskasten bijgehangen,

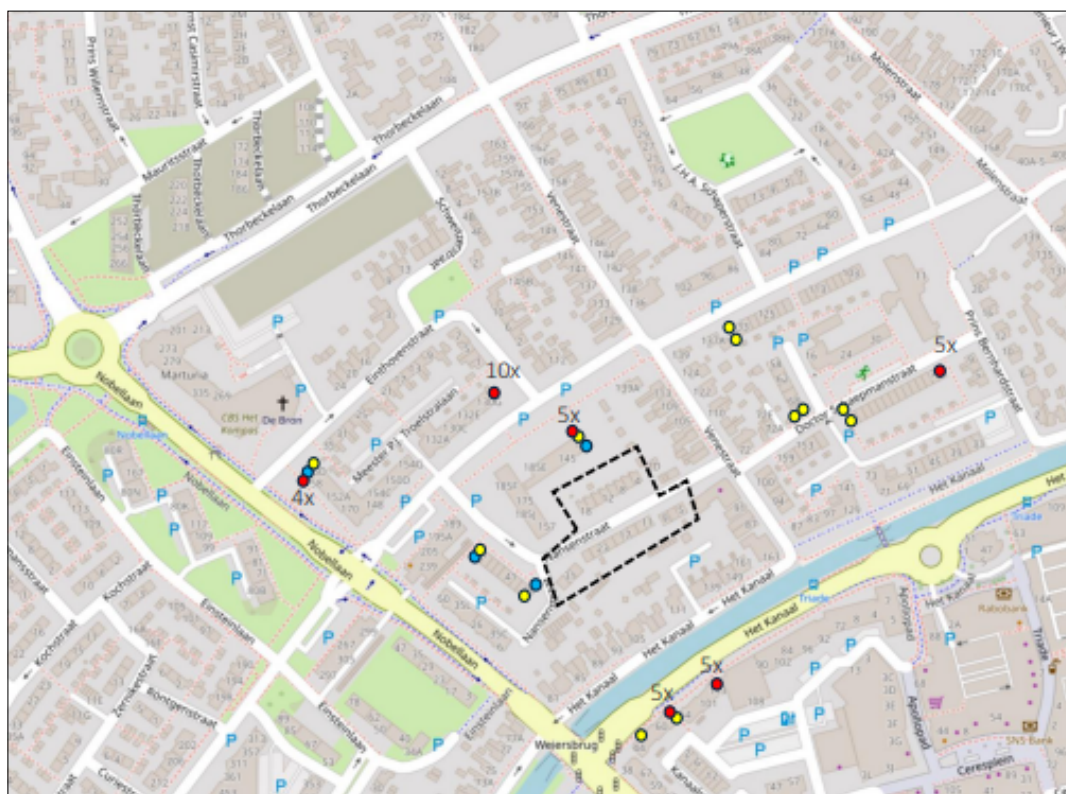
om in totaal op 34 tijdelijke nestkasten uit te komen. De exacte locaties van deze tijdelijke mitigatie huismus is te vinden in figuur 3. De tijdelijke mitigatie voldoet aan de uitgangspunten van het kennisdocument van BIJ12 voor deze soort. Zo is er bijvoorbeeld voldoende rekening gehouden met de gewenningsperiode (minimaal drie maanden) en de compensatiefactor (van twee) van de huismus. Deze tijdelijke nestkasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente nestplaatsen zijn gerealiseerd beschikbaar te blijven voor de huismus.

Gewone dwergvleermuis en laatvlieger

Voor de aangetroffen paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis zijn vier tijdelijke vleermuisvoorzieningen nodig. In mei 2023 zijn als tijdelijke maatregel reeds twaalf vleermuiskasten opgehangen. Acht Vivara Pro VK MP 08 vleermuiskasten en vier BNB-Box ANS-1/2 vleermuiskasten. Hiermee wordt ruimschoots aan de in het kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12 beschreven gewenningsperiode en compensatiefactor voldaan. Figuur 3 geeft een overzicht van de locaties van de vleermuiskasten.

Soms maken laatvliegers gebruik van grotere kraamkasten (observaties ATKB, 2023, Veenoord). Enkel zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger zijn potentieel tijdelijk te mitigeren met grote vleermuiskasten. Ten behoeve van de tijdelijke mitigatie van het ene zomerverblijf van de laatvlieger zijn er onder ecologische begeleiding in mei 2023 vier grote vleermuiskraamkasten type VK SK 03 van Vivara Pro geplaatst op geschikte locatie in de directe omgeving van het projectgebied. Deze kasten zijn potentieel geschikt voor laatvliegers. De locaties van deze kasten is terug te vinden in figuur 3.

Deze tijdelijke vleermuiskasten dienen tenminste tot één jaar nadat de permanente vleermuisvoorzieningen zijn gerealiseerd in de nieuwbouw, beschikbaar te blijven voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger.

Figuur 3: Locatie tijdelijke mitigatie gewone dwergvleermuis (geel), Laatvlieger (blauw) en huismus (rood) (bron: Activiteitenplan)
3.3 *Permanente mitigatie*

Het verloren gaan van nest- en verblijfplaatsen van beschermde soorten moet onder ontheffing van de Wnb en met het toepassen van mitigerende maatregelen voor de relevante beschermde soorten worden uitgevoerd. De permanente mitigerende maatregelen die voor dit project dienen te worden uitgevoerd zijn hieronder per soort beschreven.

Huismus

In alle nieuwbouw blijft de ruimte onder de eerste twee rijen dakpannen aan beide zijden van de woningen bereikbaar voor de huismus. Dit wordt mogelijk gemaakt door het vogelschroot op de derde panlat te plaatsen en per woning een ventilatiepan bij de nok te plaatsen. Uitgaande van twee nestlocaties per woning en per dakzijde, creëert dit 84 nestplekken (in 21 woningen) voor de huismus. Hiermee wordt ruimschoots aan de compensatiefactor van twee voldaan. Er is hier duidelijk sprake van een groene plus.

Aangezien er in de te slopen woningen relatief veel nesten (17) aanwezig zijn van de huismus, is de leefomgeving van de woningen van essentieel belang. Omdat het groen gerooid wordt voor de sloop, dient in de nieuwe situatie weer groen terug te komen om het naast het terugbrengen van verblijfplaatsen voor de huismus ook passend leefgebied terug te brengen. Dit wordt op de volgende manieren gedaan:

- Aan de voorzijde (voortuin) van alle woningen worden op de erfscheidingen inheemse (beuken)hagen geplant met een minimale hoogte van 80 cm.
- Op de achterzijde (achtertuintuin) van alle woningen worden op de erfafscheidingen hederaschermen van 150 cm hoog geplaatst.
- Er worden bomen aangeplant. Aangezien dit plan niet is uitgewerkt dient het beplantingsplan onderdeel uit te maken van het ecologisch werkprotocol.

Op deze manier zal er zo snel mogelijk weer nieuw geschikt leefgebied voor de huismus ontstaan. Tot die tijd is er rond de tijdelijke nestkasten van de huismus voldoende functioneel leefgebied voor de huismus aanwezig. Paragraaf 6.2.2. van het Activiteitenplan bevat een gedetailleerde beschrijving van de permanente mitigatie.

Gewone dwergvleermuis

Per kopgevel van de nieuwbouw dienen twee meerlaagse vleermuiskasten (type VMPM2 van Unitura of kwalitatief vergelijkbaar) te worden ingebouwd. Het gaat om acht kopgevels, in totaal 16 kasten. De kasten dienen minimaal op vier meter hoogte ingebouwd te worden conform de uitgangspunten van het meest recente kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12. Zo moet de aanlegroute van de inbouwkasten vrij van obstakels blijven en mag er in geen geval directe verlichting schijnen op de vleermuiskasten. Aangezien er vier keer zoveel vleermuiskasten wordt gemitigeerd als noodzakelijk wordt geacht, is er ook hier sprake van een groene plus.

Paragraaf 6.3.2. van het Activiteitenplan bevat een gedetailleerde beschrijving van de permanente mitigatie voor de gewone dwergvleermuis.

Laatvlieger

Bij zes kopgevels van de nieuwbouw dient een deel van de daken toegankelijk gemaakt te worden voor de laatvlieger. Dit wordt gerealiseerd door uitstekende gevelpannen te gebruiken, waarbij er onder de gevelpannen een ruimte dient te zitten van 2-3 cm. Het dakbeschoot en isolatiemateriaal dient bekleed te worden met een vleermuisvriendelijke dampretourfolie, of een gripgaas dat over standaard folie geplaatst wordt. Deze folie wordt in een strook van 1,5 meter breed over het dakbeschoot/isolatiemateriaal geplaatst en op het einde afgezet met borstels, zodat de vleermuizen niet dieper het dak op kunnen kruipen (waar geen vleermuisvriendelijk materiaal aanwezig is). Op deze manier worden de twee dakzijden van elke kopgevel van de nieuwbouw geschikt gemaakt voor de laatvlieger (zie figuur 4).

Aangezien er zes grote voorzieningen worden gerealiseerd voor de laatvlieger (waar ook overige vleermuissoorten gebruik van kunnen maken) i.p.v. de strikt noodzakelijk vier, ter vervanging van één zomerverblijfplaats, is ook hier sprake van een groene plus.

Figuur 4: detail van de permanente vleermuisvoorziening voor de laatvlieger (bron: Activiteitenplan)

3.4 Natuurvrij maken

Voor de sloopwerkzaamheden maar buiten de meest kwetsbare periodes van de huismus, gewone dwergvleermuis en de laatvlieger moet er natuurvrij gemaakt worden om het doden van deze dieren te voorkomen. Voor de huismus moet dit buiten het broedseizoen (globaal van 1 maart t/m 31 augustus) en buiten periodes met vorst gebeuren. Voor vleermuizen moet dit i.i.g. buiten de inactieve periode (globaal tussen 1 november t/m 31 maart) gebeuren.

Om de woningen natuurvrij te maken voor de huismus, moeten weringsborstels onder de onderste rijen pannen worden geplaatst. Weringsborstels worden geplaatst in alle potentiële invlieg- of nestlocaties van de woningen. Dit betreffen onder andere de pannen bij de dakgoten, nokvorsten, ventilatiepannen en openingen tussen de dakgoten en het metselwerk of tussen rookpijpen en de pannen.

Geschikte holten en kieren in de bestaande woningen dienen dichtgemaakt te worden met vulschuim en afgezet met exclusion flaps. Er mag geen purschuim gebruikt worden omdat dit giftig is voor eventueel aanwezige vleermuizen. De exclusion flaps worden zo geplaatst dat vleermuizen alleen via de flaps nog naar buiten kunnen, terwijl andere geschikte in- en uitvlieg locaties worden dichtgemaakt.

Details over het natuurvrij maken zijn opgenomen in paragraaf 6.4 van het Activiteitenplan.

Voorafgaand aan de werkzaamheden maar na het natuurvrij maken dient door een ecologisch deskundige vastgesteld te zijn dat er geen gewone dwergvleermuizen in de woningen meer aanwezig zijn. Wanneer dit niet met zekerheid kan worden vastgesteld, kunnen de werkzaamheden niet aanvangen en moet het gestelde onder voorschrift 2.13 t/m 2.15 worden herhaald.

4. Overwegingen

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang, er geen andere bevredigende oplossing bestaat en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.3 en 3.8 van de Wnb.

4.1 *Belangenafweging*

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid, genoemd in artikel 3.3 lid 4 onder b punt 1 van de Wnb. Daarnaast wordt aangegeven te werken in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten, genoemd in artikel 3.8 lid 5 onder b punt 3 van de Wnb. Tevens wordt het belang van de bescherming van (wilde) flora en fauna aangedragen zoals omschreven in de artikelen 3.3 lid 4 onder b punt 4 en 3.8 lid 5 onder b punt 1.

Volksgezondheid, de openbare veiligheid (of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten)

Klimaatverandering is van invloed op de volksgezondheid. Deze invloed is overwegend negatief. De negatieve invloed is het gevolg van:

- Het vaker optreden van weersextremen (hittegolven, slechte luchtkwaliteit door smog);
- Toename van het risico op overstroming (zeespiegelstijging en piekafvoeren ten gevolge van extreme neerslag);
- Toename en vestiging van nieuwe vectoren, virussen en bacteriën ten gevolge van verandering regionale klimaat (hogere temperaturen, zachtere winters).

Klimaatverandering vormt ook een bedreiging voor de zoetwatervoorziening in Nederland, en daarmee voor de voedselproductie. De beschikbaarheid van voldoende zoet water en voedsel zijn van belang voor de openbare veiligheid en de volksgezondheid gezien het grote belang voor het functioneren van de samenleving. De bedreiging van de zoetwatervoorziening in Nederland volgt uit zeespiegelstijging (verzilting) en droogte (langdurige droogteperiodes). Het is daarom van belang dat de klimaatverandering zoveel mogelijk wordt beperkt. Het verduurzamen van woningen en het zoveel mogelijk verminderen van de uitstoot van CO₂ door woningen draagt hieraan bij.

In te renoveren woningen is sprake van tocht- en vochtproblemen. Vochtige woningen zijn niet comfortabel en kunnen leiden tot gezondheidsklachten, of bestaande gezondheidsklachten verergeren. In het noorden van Nederland worden vocht en schimmel het vaakst aangegeven als oorzaak van gezondheidsklachten door het binnenmilieu. In diverse onderzoeken is een relatie aangetoond tussen het wonen in een vochtig huis en het risico op astma of allergie. Het renoveren van de woningen heeft tot gevolg dat het binnenklimaat van de woningen verbeterd en daarmee draagt het bij aan de volksgezondheid.

De woningbouwverenigingen zitten in een transitie naar energiezuiniger wonen en daarmee duurzamere woningen. Een onderdeel in de verduurzaming van woningen bestaat uit het vervangen van oude slecht geïsoleerde woningen in duurzamere woningen. De nieuwe woningen hebben het energielabel A++. Het verminderen van de energiebehoefte van woningen is belangrijk voor een gezond leefklimaat voor iedereen en is daarmee van openbaar belang en van invloed op de volksgezondheid. Deze afspraken zijn op landelijk niveau vastgesteld in het Energieconvenant dat in 2012 is gepresenteerd door de Minister van Binnenlandse Zaken (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Aedes

vereniging van woningcorporaties, Nederlandse Woonbond, Vastgoed Belang Vereniging van particuliere beleggers in vastgoed). Hierin is vastgelegd dat de woningbouwsector aanzienlijk moet bezuinigen op het gebouwgebonden energieverbruik. Het uitgangspunt van het Energieconvenant is dat alle woningen een gemiddelde Energie Index van 1,25 hebben (gemiddeld energielabel B; Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2012). Punt 6 van het Energieconvenant geeft aan dat “alle partijen het belang van energiebesparing zien, vanwege het klimaat, de eindigheid van fossiele brandstoffen en de stijging van de energieprijzen in relatie tot de woonlastenontwikkeling” (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, 2012). Daarmee is het thema milieu een belangrijk onderdeel van het Energieconvenant. Bij het opwekken van energie wordt veel gebruik gemaakt van fossiele brandstoffen. Bij het verbranden van deze fossiele brandstoffen komt veel CO₂ vrij. Dit heeft negatieve gevolgen voor het klimaat, het milieu en flora en fauna. Door de isolerende maatregelen kan zuiniger worden gestookt, wat leidt tot minder verbruik van fossiele brandstoffen, waardoor de uitstoot van CO₂ wordt gereduceerd. Nederland heeft zich gecommitteerd aan het Klimaatakkoord van Parijs. Het Parijs-akkoord betekent voor Nederland een beperking van de uitstoot van broeikasgassen met 80% of meer in 2050. Uitvoering daarvan vraagt om zodanig ingrijpende veranderingen, dat de voorbereiding en invoering daarvan zo snel mogelijk moeten worden opgepakt wil dit doel nog haalbaar zijn (PBL, 2016).

Bescherming van (wilde) flora en fauna

Door de sloop van de huidige woningen worden zeventien huismusnesten vernield. Hiervoor moeten 34 nestplekken terug komen in de permanente nieuwe situatie. In de nieuwe situatie worden in totaal 84 potentiële nestplekken voor de huismus gecreëerd. Dit zijn 50 meer nestlocaties dan minimaal benodigd is.

In de permanente situatie zijn meer voorzieningen getroffen voor vleermuizen dan minimaal benodigd is. Zo worden er zestien vleermuiskasten ingebouwd voor de gewone dwergvleermuis in de nieuwbouw, terwijl vier het minimaal vereiste is. Ook worden bij zes kopgevels van de nieuwbouw de daken deels toegankelijk gemaakt voor laatvliegers (en overige vleermuizen), wat eveneens meer plekken biedt dan in de bestaande situatie en dat minimaal vereist is. Hierdoor hebben vleermuizen de kans om in aantal te groeien in dit deel van Assen.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van (beperkte) negatieve effecten op de aangevraagde soorten te rechtvaardigen.

4.2 Alternatievenafweging

Het nul-alternatief is het niet slopen van de woningen aan de Nansenstraat. Dat levert een onwenselijke situatie op, met uiteindelijk grotere problemen tot gevolg, die de kwaliteit en de leefbaarheid van de woningen en de bewoners zal aantasten. De enige alternatieve oplossing is het renoveren van de woningen, i.p.v. het slopen van de bestaande woningen en nieuwbouw te plegen. Bij renovatie zullen daarentegen ook de aangetroffen verblijfplaatsen verloren gaan. Daarnaast heeft het renovatie niet het gewenste effect voor duurzaamheid en leefbaarheid.

Het project is locatie gebonden, alternatieve locaties zijn dus niet aan de orde. Er is geen reëel alternatief voor de uitvoering van de sloop en nieuwbouw. Er wordt op de volgende manieren rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten:

- Er wordt gewerkt volgens een ecologisch werkprotocol en onder ecologische begeleiding.
- Er wordt voor de soorten een ecologische plus gerealiseerd.
- Er zijn tijdig alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd voor de soorten.

- De sloopwerkzaamheden vinden buiten de kwetsbare periode plaats van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Als dit niet mogelijk is worden de woningen buiten de kwetsbare periode natuurvrij gemaakt.

Hierdoor bestaat er voor de ingreep geen andere bevredigende oplossing.

4.3 *Staat van instandhouding*

Er is een onderscheid te maken in de landelijke en lokale staat van instandhouding. Per categorie mogen de werkzaamheden geen negatieve invloed hebben.

Huisumus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is beoordeeld als zeer ongunstig, hoewel de broedvogeltrend over de laatste twaalf jaren een toename laat zien. De landelijke populatie broedparen wordt geschat op 600.000-1.000.000 (www.sovon.nl).

Tijdens de omgevingscheck zijn in de directe omgeving van het projectgebied 21 huismusnesten vastgesteld. Hiermee lijkt de lokale staat van instandhouding gunstig.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuisensoort. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is beoordeeld als onbekend. De populatie wordt geschat op 300.000 tot 600.000 individuen. Dat de staat van instandhouding als onbekend wordt beoordeeld heeft te maken met de grote hoeveelheid aan verduurzamings- en onderhoudsprojecten die tegenwoordig uitgevoerd worden. De verwachting is dat hierbij veel verblijfplaatsen en waarschijnlijk ook vleermuizen verloren gaan.

ATKB heeft waarnemingen van verblijfplaatsen en foeragerende dieren vastgesteld tijdens eerder uitgevoerde onderzoeken in Assen. In een straal van één kilometer rond de Nansenstraat zijn daarnaast ca. 130 losse waarnemingen bekend (bron: NDFF). De lokale staat van instandhouding lijkt daarmee gunstig in Assen, hoewel ook hier verduurzamingsprojecten parten kunnen spelen.

Laatvlieger

De laatvlieger wordt verspreid over heel Nederland aangetroffen. Ten zuiden van de grote rivieren, uitgezonderd Limburg, lijkt de laatvlieger minder voor te komen. De grootte van de Nederlandse populatie wordt geschat op 30.000 tot 50.000 dieren (<https://minlnv.nederlandsesoorten.nl>).

Tijdens het onderzoek zijn er geen verblijfplaatsen van de laatvlieger waargenomen in de directe omgeving van het projectgebied. In totaal zijn verspreid over vijf jaar, 60 waarnemingen van laatvliegers bekend in de NDFF in Assen. Hiervan liggen twee waarnemingen van overvliegende dieren in de directe nabijheid van de Nansenstraat. De lokale staat van instandhouding is moeilijk te bepalen, maar lijkt net als de landelijke staat van instandhouding matig ongunstig.

Conclusie

Door het treffen van de juiste en voldoende alternatieve maatregelen voor de soorten zoals in bovenstaande staat omschreven, worden negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van de soorten niet verwacht.

4.4 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de soorten waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

Artikel 1.11 van de Wnb gebiedt eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving.

Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden dat negatieve effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige (beschermde) soorten ten einde is.

5. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in dit besluit.